

Viraston antamat lausunnot ajalla 15.1. - 18.2.2019

3/11.01.00/2019, 4/11.01.00/2019, 197/10.02.00/2017, 1/10.02.00/2019, 63/11.01.04/2018, 143/11.00.00/2018

MH § 34

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 21.01.2019 antaneet Hyrynsalmen kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO HYRYNSALMEN ILLEVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN KAAVAEHDOTUKSESTA

Hyrynsalmen kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Illevaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta. Kaavaehdotus pidettiin ensimmäisen kerran nähtävillä tammi-helmikuussa 2017, jolloin Kainuun liitto antoi siitä lausunnon.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen saatujen päiväpetolintujen seurantatulosten sekä osayleiskaavaehdotuksesta saadun muun palautteen huomioimiseksi kaavakartalta on poistettu yksi voimala ja suunnittelutarveratkaisun soveltamisesta on luovuttu. Lisäksi teknisten suunnitelmien tarkentuessa voimaloiden sijoittelua on tarkistettu vähäisesti ja voimalan kokonaiskorkeus on nostettu 240 metristä 280 metriin.

Osayleiskaavan muuta sisältöä on lisäksi päivitetty vastaamaan kaavassa esitettyä voimalakorkeutta ja -määrää sekä niiden sijoittelua. Lisäksi on tehty muutoksia S-2 ja M-1 kaavamerkintöjen kaavamääräyksiin. Osayleiskaavan mukainen tuulivoimapuisto käsittää muutosten jälkeen enintään 7 voimalaa, joiden yhteenlaskettu enimmäisteho on alle 30 MW.

Tuulivoimaloiden rakentamisen on alustavasti arvioitu alkavan aikaisintaan vuonna 2019–2021, jolloin tuulivoimapuisto voitaisiin ottaa käyttöön aikaisintaan vuonna 2022–2023.

Osayleiskaavaehdotus

Kainuun liitolta ei ole huomautettavaa osayleiskaavaehdotukseen."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus ovat 29.01.2019 antaneet Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTAKAAVAN 2040 LUONNOKSESTA

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 luonnoksesta.

Pohjois-Karjalan maakunnan kattava kokonaismaakuntakaavan 2040 kaavatyössä kumotaan voimassa olevat vaihemaakuntakaavat (1. – 4.) ja esitetään päivitetty ja uudet maankäyttövaraukset tavoitevuoteen 2040. Kaavassa käsitellään muun muassa alue- ja yhdyskuntarakenne, kauppa, liikenneverkko, luonnon- ja kulttuuriympäristö, luonnonsuojelu, virkistys ja matkailu, rantojen käyttö sekä erityistoimintojen alueet.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 luonnoksessa on osoitettu Kainuun maakunnan rajalle mm. metsien ja rantojen kannalta arvokas alueita (mera), liikenteen kehittämiskäytävä (Niirala-Joensuu-Kajaani), runkoverkkoon kuuluva tie (vt 6), virkistysalueita, luonnonsuojelualueita sekä ohjeellisia ulkoilu-, vesiretkeily- ja moottorikelkkailureittejä.

Maakuntakaavaluonnos

Kainuun liitto toteaa, että Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 luonnos aineistoineen on hyvin laadittu laaja kokonaisuus. Maakuntakaavaluonnoksessa on huomioitu Kainuulle ja Pohjois-Karjalalle yhteiset tavoitteet kuten kansainväliseen liikennekäytävään liittyvät Vt6 kehittämistoimenpiteet. Reitistöjen yhteensovittamiseen liittyen on mahdollista järjestää tarvittaessa neuvotteluja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton ja Kainuun liiton kesken.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 luonnoksesta."

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 29.01.2019 antaneet turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KUHMON VERIKALLIO 1 KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMISTA KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Kuhmon kaupungissa sijaitsevan Verikallio 1 -kaivospiirin KaivN-ro 4827 lakkauttamista koskevasta hakemuksesta. Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta (kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 §, sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §).

Verikallio 1 -kaivospiiri sijaitsee Kuhmon kaupungissa Kellojärven itäpuolella. Kaivospiirin kokonaispinta-ala on 6 ha. Kaivospiirin kaivosmineraali on vuolukivi. Verikallio 1 kaivospiiri on määrätty v. 1996 ja kaivoskirja on annettu 25.3.1997. Tuotantotoiminta kaivospiirillä on lopetettu v. 2010 ja alue on maisemoitu.

Kaivoslain 145 §:n mukaan kaivosoikeuden haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivostoiminnan lopettamistoimenpiteistä kaivosviranomaiselle välittömästi, kun kaivoslain 143 §:ssä (alueen kunnostaminen) ja 144 §:n 1 momentissa (louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennel-

mien poistaminen) tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivostoiminnan harjoittajan selvityksistä ja lopputarkastuksesta laaditusta tarkastuskertomuksesta lausunto noudattaen vastaavasti, mitä 37 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksista pyydettävistä lausunnoista. Asianosaisten kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Päätökseen tulee liittää lopputarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus.

Kaivostoiminnan lopettamispäätös annetaan noudattaen, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta. Päätöksestä tiedotetaan noudattaen, mitä 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään (kaivoslaki 147 §).

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Kaivostoiminnan harjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle 1 momentissa tarkoitettujen veloitteiden toteuttamiseksi.

Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että tästä vaikutusalueesta tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Käsiteltäessä kaivoksen vaikutusalueella rakentamis- tai muita hankkeita koskevia lupahakemuksia tulee asiassa toimivaltaisen viranomaisen tarvittaessa pyytää kaivosviranomaiselta lausunto (kaivoslaki 148 §).

Kaivosviranomaisen lausuntopyynnössä olevassa ennakkotiedonannossa todetaan, että kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivosviran-

omaiselle kaivoskartta. Kaivoskartan tulee osoittaa, miten pitkälle kaivosalueella tehdyt kaivostyöt ovat edistyneet. Kaivoskartan sisällöstä määrätään kaivosasetuksen 11 §:ssä.

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun (kaivoslaki 149 §).

Kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus

Verikallio 1 kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa kohdemerkinnällä ekt kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitetuksi alueeksi.

Kainuun liitto toteaa, että parhaillaan laadittavan Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen, Kainuun maakuntakaava 2030, yhteydessä voidaan ottaa huomioon kaivospiirin lakkauttaminen.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin lakkauttamista koskevaan hakemukseen."

4) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 29.01.2019 antaneet turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO SUOMUSSALMEN PORTTI KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMISTA KOSKEVASTA HAKEMUKSESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen kunnassa sijaitsevan Portti -kaivospiirin KaivNro 3732 lakkauttamista koskevasta hakemuksesta. Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupa-asian johdosta (kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 §, sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §).

Portti -kaivospiiri sijaitsee Suomussalmen kunnan Saarikylässä. Kaivospiirin kokonaispinta-ala on 18,7 ha. Kaivospiirin kaivosmineraali on vuolukivi. Portin kaivospiiri on määrätty v. 1990 ja kaivoskirja on annettu 22.11.1990. Alueella on tehty vuosina 1985–1992 hakkuita, tutkimuskaiirauksia, pieni tuotantoirrotus ja mittava koelouhintu v. 1989. Varsinaista kaivostyötä ei ole aloitettu.

Kaivoslain 145 §:n mukaan kaivosoikeuden haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivostoiminnan lopettamistoimenpiteistä kaivosviranomaiselle välittömästi, kun kaivoslain 143 §:ssä (alueen kunnostaminen) ja 144 §:n 1 momentissa (louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennelmien poistaminen) tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettä-

vä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivostoiminnan harjoittajan selvityksistä ja lopputarkastuksesta laaditusta tarkastuskertomuksesta lausunto noudattaen vastaavasti, mitä 37 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksista pyydettävistä lausunnoista. Asianosaisten kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Päätökseen tulee liittää lopputarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus.

Kaivostoiminnan lopettamispäätös annetaan noudattaen, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta. Päätöksestä tiedotetaan noudattaen, mitä 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään (kaivoslaki 147 §).

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Kaivostoiminnan harjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle 1 momentissa tarkoitettujen veloitteiden toteuttamiseksi.

Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että tästä vaikutusalueesta tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Käsiteltäessä kaivoksen vaikutusalueella rakentamis- tai muita hankkeita koskevia lupahakemuksia tulee asiassa toimivaltaisen viranomaisen tarvittaessa pyytää kaivosviranomaiselta lausunto (kaivoslaki 148 §).

Kaivosviranomaisen lausuntopyynnössä olevassa ennakkotiedonannossa todetaan, että kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa kaivosviranomaiselle kaivoskartta. Kaivoskartan tulee osoittaa, miten pitkälle kaivosalueella tehdyt kaivostyöt ovat edistyneet. Kaivoskartan sisällöstä määrätään kaivosasetuksen 11 §:ssä.

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun (kaivoslaki 149 §).

Kaivospiirin raukeamisen lykkäämistä koskeva hakemus

Portti -kaivospiiri on osoitettu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa kohdemerkinnällä ek kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alueeksi.

Kainuun liitto toteaa, että parhaillaan laadittavan Kainuun maakuntakaavan tarkistamisen, Kainuun maakuntakaava 2030, yhteydessä voidaan ottaa huomioon kaivospiirin lakkauttaminen.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaivospiirin lakkauttamista koskevaan hakemukseen."

5) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Sanna Schroderus ovat 6.2.2019 antaneet Vaasan hallinto-oikeudelle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"VASTINE POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTON TIKKASUON TURVETUOTANTOALUEEN YMPÄRISTÖLUPA- JA TOIMINNANALOITTAMISLUPAPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAAN VALITUKSEEN

Vaasan hallinto-oikeus on vastinepyynnöllä varannut Kainuun liitolle tilaisuuden antaa vastineen valituksen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 29.10.2018 nro 98/2018/1 (Tikkasuon turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupa, Sotkamo) johdosta.

Kainuun liitto viittaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle 13.6.2018 annettuun lausuntoon (liite 1) ja sen lisäselvitykseen 20.6.2018 (sähköposti Schroderus Sanna / Rekola Turkka, liite 2). Lisäksi Kainuun liitto toteaa, että Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa on osoitettu osa-aluemerkinnällä turvetuotannon erityisvyöhykkeitä (eo-tt) ja niille on annettu suunnittelumääräys. Suunnittelumääräyksen mukaan seuraavilla vesistöalueilla turvetuotannon suunnittelussa on huomioitava vesistövaikutukset siten, että kokonaisuormitusta pyritään vähentämään:

- vesistöalue 59.26 Kutujoen alaosa, Puolanka
- vesistöalue 59.27 Kutujoen yläosa, Puolanka
- vesistöalue 59.323 Vimpelinjoki, Kajaani
- vesistöalue 59.37 Mainuanjoki, Kajaani
- vesistöalue 59.38 Vuottojoki, Kajaani
- vesistöalue 59.39 Vuolijoki, Kajaani

Valituksessa käsiteltävä Tikkasuon alue ei kuulu maakuntakaavan turvetuotannon erityisvyöhykkeisiin (eo-tt). Voimassa olevan maakuntakaavan perusteella turvetuotanto on mahdollista Tikkasuon alueella, mikäli toiminnan lupaehdot täyttyvät."

6) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija

Sanna Schroderus ovat 7.2.2019 antaneet Metsähallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO HOSSAN KANSALLISPUISTON HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMASTA

Metsähallitus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta.

Metsähallitus on laatinut Suomussalmen ja Taivalkosken kuntien sekä Kuusamon kaupungin alueella sijaitsevalle Hossan kansallispuiston alueelle hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on pitkän aikavälin (10–15 vuotta) strateginen suunnitelma. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman on laatinut Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelujen projektiryhmä. Hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Hossan kansallispuiston hoidon ja käytön suunnittelu on tärkeä osa koko Kainuun luontomatkailun kehittämistä. Hoito- ja käyttösuunnitelma edistää ja tarkentaa Kainuu-ohjelmassa sekä Kainuun maakuntakaavassa asetettuja luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun tavoitteita.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa hoito- ja käyttösuunnitelmasta."

Lisätietoja lausunnoista antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, puh. 044 710 0864 sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee asian tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Lisäksi maakuntahallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Terttu Huttu-Juntusen ehdotuksen, että lausuntoon Hossan kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta lähetetään täydennys seuraavalla tekstilisäyksellä: "Metsähallituksen tulisi rakentaa Suomen 100 -vuotisjuhlavuoden kansallispuistoon, Hossaan, opastuskeskus ja näyttelytila joko luontokeskukseen tai myöhemmin rakennettavaan monitoimitaloon, jossa esitellään Hossan luonnon ominaispiirteitä muiden kansallispuistojen opastuskeskusten tapaan."
